

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 319/2012-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti T. F. SK, s. r. o., M., zastúpenej advokátkou JUDr. M. G., K., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutím Daňového úradu Košice č. 9813301/1/168386/2012/THU z 20. februára 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti T. F. SK, s. r. o., o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. apríla 2012 doručená sťažnosť spoločnosti T. F. SK, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozhodnutím Daňového úradu

Košice (ďalej len „daňový úrad“) č. 9813301/1/168386/2012/THU z 20. februára 2012 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

2. Zo sťažnosti a z pripojených príloh vyplýva, že napadnutým rozhodnutím daňový úrad nevyhovel žiadosti sťažovateľky o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti dodatočnému platobnému výmeru č. 740/230/342-25792/11/THU z 22. augusta 2011. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že jej «... bývalý konateľ M. V. udelil dňa 1. 6. 2011 všeobecnú plnú moc p. D. B., ktorá následne udelila substitučné plnomocenstvo OZ D. R. a S. R. (ďalej len „DRSR“). Po tom čo bolo substitučné plnomocenstvo doručené daňovému úradu, tento reagoval oznámením, v ktorom uviedol, že substitučné plnomocenstvo pre OZ DRSR neakceptuje z dôvodu, že plná moc pre zastupovanie vo všetkých právnych veciach pre p. D. B. nebola do toho času na daňový úrad doručená.

V uvedenom postupe daňového úradu vidí sťažovateľ nezákonnosť, nakoľko daňový úrad postupoval v rozpore s ust. § 20 ods. 9 zákona č. 511/1992 Zb., v uvedenom prípade išlo o odstrániteľný nedostatok, keďže riadne úradne overené plnomocenstvo udelené dňa 1. 6. 2011 p. M. V. p. D. B. by v prípade výzvy v zmysle § 20 ods. 9 zákona č. 511/1992 Zb. mohlo byť doložené, čím by zanikol dôvod pre neakceptáciu substitučného plnomocenstva udeleného občianskemu združeniu DRSR. Postupom daňového úradu však bola táto možnosť sťažovateľovi odňatá, čím došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy SR.»

3. V nadväznosti na z pohľadu sťažovateľky nesprávny a nezákonný postup daňového úradu jej mala vzniknúť ujma v tom, že jej ďalšie podanie, ktorým bolo odvolanie proti dodatočnému platobnému výmeru č. 740/230/342-25792/11/THU, ktoré podalo OZ DRSR za sťažovateľku bolo daňovým úradom zamietnuté z dôvodu, že bolo podané osobou na to nepríslušnou v zmysle § 47 ods. 5 písm. c) zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 511/1992 Zb.“), o čom bola sťažovateľka vyrozumená oznámením.

4. Následne sťažovateľka požiadala o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania, o ktorej rozhodol daňový úrad sťažnosťou napadnutým rozhodnutím tak, že tejto nevyhovel, keďže nepreukázala existenciu dôležitých dôvodov na predĺženie zmeškanej lehoty.

5. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľka tvrdí, že bolo zákonnou povinnosťou daňového úradu poskytnúť jej v danom prípade reálnu možnosť uplatniť svoje práva, a to výzvou na odstránenie nedostatkov podania podľa § 20 ods. 9 zákona č. 511/1992 Zb., a namieta tiež postup a rozhodovanie daňového úradu vo veci jej žiadosti o odpustenie zmeškania lehoty. Argumentuje aj tým, že skutkovo a právne úplne totožnej žiadosti iného daňového subjektu bolo miestne príslušným správcom dane (bývalým Daňovým úradom Trebišov) vyhovené. Takýto postup, navyše bez náležitého odôvodnenia, predstavuje podľa sťažovateľky porušenie princípu právnej istoty a vystavuje ju svojvôli daňového úradu. V závere odôvodnenia svojej sťažnosti sťažovateľka uviedla, že ju podáva „už v tomto štádiu najmä z dôvodu, že v zmysle súčasnej právnej úpravy a existujúcej judikatúry súdov neexistuje v kontexte ust. § 248 zákona č. 99/1963 Zb. a čl. 46 ods. 2 Ústavy SR jednoznačný záver o tom, či rozhodnutie o odpustení zmeškanej lehoty podľa § 13b zákona č. 511/1992 Zb. je preskúmateľné všeobecnými súdmi v rámci inštitútu žalôb o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupov správnych orgánov podľa § 247 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb., čo by v prípade, ak by konanie o žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o odpustení zmeškanej lehoty (ktorú sťažovateľ podal súčasne s touto sťažnosťou na Krajský súd v Košiciach) bolo všeobecným súdom v zmysle § 250d ods. 3 zastavené z dôvodu, že žaloba smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, za súčasného nepodania sťažnosti pre porušenie základných práv a slobôd v zmysle čl. 127 Ústavy SR malo za následok zmeškanie lehoty na podanie sťažnosti určenej v § 53 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. a sťažovateľ by tým prišiel o akúkoľvek možnosť domáhať sa preskúmania a nápravy nezákonného postupu a rozhodovania daňového úradu ako porušovateľa jeho základného práva a slobody. Súčasné podanie žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia všeobecným súdom v správnom súdnictve a sťažnosti pre porušenie základných práv a slobôd preto považuje sťažovateľ za jediný možný postup, v rámci ktorého bude vylúčená možnosť, že jeho právam nebude poskytnutá náležitá ochrana.“

6. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jej označených práv postupom a rozhodnutím daňového úradu a aby napadnuté rozhodnutie zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie. Taktiež žiadala, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € a náhradu trov konania.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

9. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal

popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

10. Podstatou námietok sťažovateľky je právne posúdenie postupu a rozhodnutia daňového úradu v jej daňovej veci najmä z hľadiska rešpektovania ňou označených základných práv zaručených ústavou a práva zaručeného dohovorom, v dôsledku tvrdeného porušenia ktorých sa domáhala ochrany ako v konaní pred ústavným súdom, tak aj podaním žaloby o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia všeobecným súdom. Sťažovateľka takto vedome vytvorila stav, keď by o jej veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (miestne príslušný správny súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty z ústavného hľadiska akceptovateľné, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí v tej istej veci (IV. ÚS 142/2010). Ústavný súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa otázkou, či je žaloba sťažovateľky o preskúmanie rozhodnutia o odpustení zmeškanej lehoty v danom prípade prípustná, t. j. či nejde o rozhodnutie, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom (v zmysle § 250d ods. 3 v spojení s § 248 Občianskeho súdneho poriadku), keďže sa ňou musí v prvom rade zaoberať a vysporiadať miestne príslušný správny súd. V danom prípade rozhodnutie (či už procesné alebo meritórne) miestne príslušného správneho súdu predchádza (vzhľadom na princíp subsidiarity) uplatneniu právomoci ústavného súdu, a preto možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím tohto súdu o správnej žalobe sťažovateľky za predčasné.

11. Ak sa preto sťažovateľka za tejto situácie domáhala ochrany svojich práv jednak na všeobecnom súde (bod 5) a zároveň na ústavnom súde, musela byť sťažnosť odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude najprv rozhodovať všeobecný súd. Ústavný súd preto zaujal názor (podobne I. ÚS 169/09,

I. ÚS 178/2010, I. ÚS 138/2011, I. ÚS 66/2012), že v prípade podania opravného prostriedku (prípadne žaloby v rámci správneho súdnictva) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o takomto opravnom prostriedku (v danom prípade o „správnej žalobe“). Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj tiež rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Českej republike, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54, alebo vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, body 47 a 48) napadnutému opravným prostriedkom.

12. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou, ako aj ďalšími návrhmi sťažovateľky meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júna 2012